

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Σύμφωνο Σταθερότητας για τη Νοτιο-ανατολική Ευρώπη
Ομάδα Δράσης για την Εμπορία Ανθρώπων

CommDH (2004) 1

Η Καταπολέμηση της Εμπορίας Παιδιών στην Ευρώπη
Πρόγραμμα Δράσης του Επιτρόπου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου,
Κυρίου Alvaro Gil-Robles
Σε συνεργασία
Με τον Πρόεδρο της Ομάδας Δράσης του Συμφώνου Σταθερότητας
για την Εμπορία Ανθρώπων, Δρ. Helga Konrad
και τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων της Αλβανίας,
κύριο Angjell Bajtaj

Τίρανα, Αλβανία
19/20 Ιανουαρίου 2004

Συμπεράσματα

Την τελευταία δεκαετία στη γηραιά ήπειρο η εμπορία ανθρώπων εξελίχθηκε στη πιο σοβαρή και εκτεταμένη παραβίαση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας. Κανένα από τα 45 κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης δεν μπορεί να ισχυριστεί ότι αποκλείεται από τη μάστιγα αυτή, είτε πρόκειται για χώρες καταγωγής, είτε για χώρες διέλευσης ή προορισμού. Βέβαια, οι εθνικές αρχές καθώς και οι περιφερειακοί και παγκόσμιοι οργανισμοί αντέδρασαν με ιδιαίτερη προσοχή στο φαινόμενο αυτό. Σε εθνικό επίπεδο υιοθετήθηκαν νομοθετικές μεταρρυθμίσεις και σχέδια δράσης. Σε διεθνές επίπεδο, πραγματοποιήθηκαν πολλές αναλύσεις, υιοθετήθηκαν συστάσεις και κατευθυντήριες οδηγίες καθώς και δεσμευτικά νομικά κείμενα. Όμως, οι προσπάθειες αυτές απέτυχαν να χαλιναγωγήσουν την εμπορία ανθρώπων και δεν συνέβαλαν στην προστασία της πλειοψηφίας των θυμάτων. Αντίθετα, την περίοδο αυτή αυξήθηκε σε κλίμακα και ένταση η εμπορία ανθρώπων. Καθίσταται σαφές ότι προκειμένου για την αποτελεσματική καταπολέμηση αυτής της σύγχρονης μάστιγας απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες σε όλα τα επίπεδα και από όλους τους παράγοντες. Οι προσπάθειες αυτές πρέπει να επικεντρωθούν όχι μόνον στην άσκηση ποινικής δίωξης κατά των αυτουργών της εμπορίας ανθρώπων αλλά κυρίως στην αναγνώριση των δικαιωμάτων των θυμάτων, που δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται ως βοηθητικοί παράγοντες ενός εγκλήματος, αλλά ως θύματα που χρειάζονται βοήθεια.

Στο προαναφερόμενο πλαίσιο η εμπορία παιδιών για λόγους σεξουαλικής εκμετάλλευσης, καταναγκαστικής εργασίας, εγκληματικής δράσης, υιοθεσίας ή μεταμόσχευσης οργάνων προκαλεί ιδιαίτερη ανησυχία και αποτελεί πρόκληση. Προκειμένου για τη σφαιρική αξιολόγηση και δράση σε αυτόν τον τομέα ο Επίτροπος για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου του Συμβουλίου της Ευρώπης και η Ομάδα Δράσης για την Εμπορία Ανθρώπων του Συμφώνου Σταθερότητας για τη Νοτιο-ανατολική Ευρώπη οργάνωσαν από κοινού το παρόν πρόγραμμα για την «Καταπολέμηση της Εμπορίας Παιδιών στην Ευρώπη» με τη συνεργασία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων της Αλβανίας.

Ο Επίτροπος για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου του Συμβουλίου της Ευρώπης παρουσίασε

τα συμπεράσματα που ακολουθούν με βάση τις παρουσιάσεις των κυβερνητικών αξιωματούχων, των δημοσίων λειτουργών και των εκπροσώπων των διεθνών οργανισμών και των μη κυβερνητικών οργανώσεων που συμμετείχαν στο προαναφερόμενο πρόγραμμα.

I. Νομοθετικές εξελίξεις και προβλήματα εφαρμογής

Είναι προφανές ότι τα παιδιά είναι ιδιαίτερος ευάλωτος στα δίκτυα εμπορίας ανθρώπων. Επιπλέον, τα δικαιώματα και η αρχή του συμφέροντος του παιδιού απαιτούν την υιοθέτηση ειδικών μέτρων για την προστασία και την πρόληψη από την εμπορία καθώς και για την ποινική τιμωρία των δραστών της εμπορίας ανθρώπων. Και ενώ πολλά από τα προαναφερόμενα μέτρα έχουν προσφάτως θεσμοθετηθεί ή ήδη έχουν υιοθετηθεί με τη μορφή συστάσεων και κατευθυντήριων αρχών, είναι αναγκαία η συμπλήρωση των νομοθετικών και θεσμικών κενών και η αυστηρή εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας. Τα πρακτικά μέτρα και οι μηχανισμοί στερούνται της αναγκαίας αποτελεσματικότητας και επιπλέον σπάνια ανταποκρίνονται στις ειδικές ανάγκες των παιδιών.

Ιδιαίτερες προσπάθειες πρέπει να καταβληθούν στους ακόλουθους τομείς:

i) Η προστασία των παιδιών θυμάτων εμπορίας

Τα παιδιά είναι ιδιαίτερα ευάλωτα σε όλα τα στάδια της εμπορίας ανθρώπων και των συνεπειών της. Είναι συχνά ανυπεράσπιστα από τα δίκτυα εμπορίας και άπαξ και ενταχθούν στους κόλπους τους πολύ δύσκολα διαφεύγουν. Κατά προτεραιότητα απαιτείται να εφαρμόζονται μέθοδοι αποκατάστασης και επανένταξής τους καθώς και ειδικά μέτρα διαφορετικά από αυτά που αφορούν στους ενήλικες θύματα της εμπορίας ανθρώπων.

Δεν εξασφαλίζονται πάντα κάποιες ουσιαστικής φύσης ανάγκες που θάπρεπε να συνεκτιμώνται στο πλαίσιο των νομικών διαδικασιών όπου εμπλέκονται παιδιά-θύματα εμπορίας. Τα παιδιά δικαιούνται να επικοινωνούν σε γλώσσα που κατανοούν. Πρέπει να προβλέπονται δωρεάν νομική συνδρομή και διαδικασίες για το διορισμό κηδεμόνων, εφόσον είναι αναγκαίο, ικανών να εκπροσωπούν τα συμφέροντα των παιδιών καθώς και η δυνατότητα αποζημίωσης. Ουσιαστικής σημασίας είναι η συνεκτίμηση της γνώμης του παιδιού κατά την υιοθέτηση των αποφάσεων που αφορούν στο μέλλον του. Οι ποινικές διαδικασίες που στηρίζονται στη μαρτυρία / κατάθεση των παιδιών θυμάτων της εμπορίας πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την ιδιαίτερα ευάλωτη θέση των παιδιών και για το σκοπό αυτό επιβάλλεται να υιοθετηθούν ανάλογα προγράμματα προστασίας μαρτύρων. Η παρουσίαση των ταυτοτήτων των παιδιών-θυμάτων εμπορίας στα ΜΜΕ πρέπει να επιβλέπεται και να λογοκρίνεται.

Πρέπει να υιοθετηθούν και να εφαρμόζονται σε κάθε περίπτωση αμφισβήτησης διαδικασίες για τον καθορισμό και την ταυτότητα των πιθανών παιδιών-θυμάτων.

Είναι ανάγκη να δημιουργηθούν σε όλες τις χώρες περισσότεροι και βελτιωμένοι χώροι φιλοξενίας, προσαρμοσμένοι στις ανάγκες των παιδιών, στους οποίους θα παραπέμπονται τα θύματα εμπορίας αμέσως μετά τον εντοπισμό τους. Η παροχή ασφαλούς περιβάλλοντος και ιατρικής και ψυχολογικής βοήθειας πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα όταν η άμεση επανένωση του παιδιού με την οικογένειά του αποτελεί ανέφικτη ή ακατάλληλη λύση. Ειδική προσοχή εφιστάται στα θύματα που έχουν αποκατασταθεί στις χώρες διέλευσης ή προορισμού. Ο άμεσος επαναπατρισμός δεν μπορεί να θεωρείται ως η προσήκουσα αυτόματη αντιμετώπιση του εντοπισθέντος αλλοδαπού παιδιού, θύματος της εμπορίας ανθρώπων. Μάλλον πρέπει να ληφθεί υπόψη η αρχή του συμφέροντος του παιδιού, που σημαίνει ότι ίσως είναι αναγκαία η παραμονή του παιδιού στη χώρα υποδοχής και η παροχή της κατάλληλης στήριξης. Για την περίπτωση αυτή πρέπει να προβλέπεται η χορήγηση μόνιμης ή προσωρινής άδειας παραμονής. Η επιστροφή των ασυνόδευτων ανηλίκων στις χώρες καταγωγής εξαρτάται από παράγοντες όπως είναι η ποιότητα της υποδοχής, ο εντοπισμός και η ασφάλεια των οικογενειών τους και το επίπεδο στήριξης που μπορεί να

απολαμβάνουν. Και ενώ αποτελεί κατ' αρχήν ευθύνη των χωρών καταγωγής, μερικές χώρες μπορεί να χρειάζονται μεγαλύτερη διεθνή βοήθεια για την υιοθέτηση των αναγκαίων μηχανισμών και δομών υποδοχής των επαναπατριζόμενων θυμάτων. Η στενή συνεργασία και επικοινωνία των αρμόδιων εθνικών αρχών είναι ουσιαστικής σημασίας στις περιπτώσεις του επαναπατρισμού. Όλο και πιο συχνά, παιδιά θύματα εμπορίας ανθρώπων που επιστρέφουν στις χώρες καταγωγής τους εντάσσονται εκ νέου, ελλείψει της προσήκουσας προστασίας, στα δίκτυα αυτών από τους οποίους απέδρασαν. Τον κίνδυνο αυτό διατρέχουν συχνά τα παιδιά, θύματα εμπορίας, που φιλοξενούνται σε χώρους υποδοχής στις χώρες διέλευσης ή προορισμού. Κατά συνέπεια, απαιτούνται υψηλότερου επιπέδου υπηρεσίες φροντίδας και στήριξης. Παρόμοια στήριξη πρέπει να είναι προσαρμοσμένη στην παροχή διαρκών και βιώσιμων λύσεων, που μπορεί να εξασφαλιστούν είτε με την τοποθέτηση των παιδιών σε θεσμικούς φορείς πρόνοιας ή ανάδοχες οικογένειες είτε με τη συνένωσή τους με τις οικογένειές τους είτε με μεταβατικές μεθόδους που περιλαμβάνουν κάποια ή όλες τις προαναφερόμενες επιλογές. Η εκπαίδευση και οι ευκαιρίες μελλοντικής απασχόλησης παίζουν σημαντικό ρόλο στην κοινωνική αποκατάσταση των παιδιών θυμάτων και απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες που θα εξασφαλίσουν την απόλαυση αυτών των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

ii) Η ποινική δίωξη των δραστών της εμπορίας ανθρώπων

Παρότι τα περισσότερα κράτη έχουν υιοθετήσει σημαντικές μεταρρυθμίσεις της νομοθεσίας τους για την ποινικοποίηση αρκετών αδικημάτων που συνδέονται με την εμπορία ανθρώπων αρκετά άλλα κράτη δεν έχουν αναλάβει πρωτοβουλίες για την κάλυψη των κενών της ισχύουσας νομοθεσίας τους. Πρόσθετες δυσκολίες που ανακύπτουν λόγω της συχνής ανομοιότητας των εθνικών διατάξεων νόμου όσον αφορά στον ποινικό χαρακτηρισμό και στις διαδικασίες καθιστούν ιδιαίτερα περίπλοκη τη διεθνή δικαστική και αστυνομική συνεργασία που είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχία της καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων. Κατά συνέπεια, επιτακτικής σημασίας είναι οι περαιτέρω προσπάθειες εναρμόνισης σε αυτόν τον τομέα.

Σε κάποιους τομείς απαιτούνται πρόσθετες και άμεσες νομοθετικές μεταρρυθμίσεις. Η αυτεπάγγελτη άσκηση ποινικής δίωξης κατά των αυτουργών της εμπορίας ανθρώπων είναι καθοριστικής σημασίας στις υποθέσεις όπου τα θύματα είναι παιδιά. Η ποινικοποίηση της απόπειρας εμπορίας καθώς και της συναυτουργίας και της υποκίνησης διάπραξης του εγκλήματος δεν έχουν αναπτυχθεί σε αρκετές χώρες και λίγες έννομες τάξεις έχουν υιοθετήσει κανόνες δικαίου για την εκ προθέσεως χρήση των υπηρεσιών των θυμάτων εμπορίας αν και η ποινικοποίησή της, που δεν πρέπει να συγχέεται με τη χρήση των υπηρεσιών των εκδιδομένων γυναικών, θα συμβάλλει αποφασιστικά στην καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων. Εξέλιξη που πρέπει να τύχει ευρύτερης αποδοχής αποτελεί η θεσμοθέτηση της δυνατότητας άσκησης ποινικής δίωξης σε βάρος νομικών προσώπων και εταιρειών που εμπλέκονται στην εμπορία ανθρώπων.

Η ευρεία διάδοση της παιδικής πορνογραφίας μέσω του διαδικτύου αποτελεί μια από τις σημαντικότερες προκλήσεις της καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων. Πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα η διάθεση περισσότερων πόρων για την αποτελεσματική έρευνα και δίωξη αυτής της δραστηριότητας.

Η διαφθορά των κρατικών υπαλλήλων είναι συχνά ουσιαστικό στοιχείο των δικτύων εμπορίας ανθρώπων. Είναι προφανές ότι η καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων θα έχει επιτυχή έκβαση εάν ενορχηστρωμένες προσπάθειες αντιμετωπίσουν αυτό το πρόβλημα.

iii) Η αποτελεσματική πρόληψη της εμπορίας ανθρώπων

Η αποτελεσματικότερη πρόληψη της εμπορίας ανθρώπων συνίσταται στην εξάλειψη των αιτιών που την προκαλούν. Η αγορά της εμπορίας ανθρώπων και η άμεση διάθεση των θυμάτων

για σεξουαλικούς ή άλλους λόγους εξαρτάται βασικά από τις θεμελιώδεις οικονομικές ανισότητες. Αναπόφευκτα, η επιτυχία της καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων εξαρτάται από την επιτυχία της εξάλειψης της φτώχειας και από τη δημιουργία πραγματικών ευκαιριών στις χώρες καταγωγής. Η αποσύνθεση των κοινωνικών δομών, ακόμα και της πλέον βασικής μονάδας της κοινωνίας, της οικογένειας, σε χώρες που βιώνουν συνθήκες μεταβατικής οικονομίας ή σε χώρες που βρίσκονται σε μεταπολεμική φάση έχει επίσης διευκολύνει το έργο των δραστών της εμπορίας ανθρώπων και των συνεργών τους. Κατά συνέπεια, η οικονομική ανάπτυξη πρέπει να συνοδεύεται από την αποκατάσταση της κοινωνικής συνοχής και από αποτελεσματικές κοινωνικές πολιτικές για τις πλέον ευάλωτες ομάδες. Η ευρεία επικύρωση του Κοινωνικού Χάρτη θα συμβάλει σ' αυτήν την εξέλιξη. Επίσης, ανισότητες που οφείλονται στο γένος και στη φυλή και η άνιση πρόσβαση στις ευκαιρίες απασχόλησης επιδρούν στη μοιραία διαφυγή πολλών νέων ανθρώπων από τη χώρα καταγωγής τους.

Πιο άμεσα, οι εκστρατείες ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης και η εκπαίδευση παίζουν σημαντικό ρόλο στην πρόληψη της εμπορίας ανθρώπων και απαιτείται να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες σε όλες τις χώρες, καταγωγής ή προορισμού. Οι πρώτες πρέπει να καταβάλουν περαιτέρω προσπάθειες για την προειδοποίηση των πιθανών θυμάτων για τους κινδύνους της εμπορίας και για τις σχετικές μεθόδους που χρησιμοποιούν οι δράστες του εγκλήματος για να δολοφονήσουν τα θύματα ή τα παιδιά σε παρόμοιες παγίδες. Οι δεύτερες, είναι αναγκαίο με ενημερωτικές εκστρατείες να ευαισθητοποιήσουν την κοινωνία γενικά και τους πιθανούς χρήστες των υπηρεσιών των θυμάτων της εμπορίας ανθρώπων ειδικά για την έκταση και τις καταστροφικές συνέπειες αυτής της εγκληματικής δραστηριότητας. Αρκετές χώρες πρέπει να καταβάλλουν περαιτέρω προσπάθειες για την πρόληψη της εμπορίας παιδιών προκειμένου να διασφαλίσουν την καταγραφή όλων των νεογνών καθώς και τη σωστή παρακολούθηση των παιδιών που εγκαταλείπουν το σχολείο από τις κοινωνικές υπηρεσίες.

Όλες οι χώρες πρέπει κατεπειγόντως να διασφαλίσουν τη βελτίωση της προετοιμασίας όλων των παραγόντων που εμπλέκονται στην καταπολέμηση της εμπορίας ή στην προστασία των θυμάτων της σε επίπεδο κυβερνητικής, κεντρικής ή τοπικής διοίκησης, αστυνομικών υπηρεσιών, δικαστικής εξουσίας ή κοινωνικής πρόνοιας.

II. Συντονισμός και συνεργασία για την καταπολέμηση της εμπορίας των παιδιών: ο ρόλος των εθνικών και των διεθνών οργανισμών

Ιδιαίτερες προσπάθειες καταβλήθηκαν πρόσφατα για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των κρατικών θεσμών στον τομέα της καταπολέμησης της εμπορίας. Η ίδρυση εξειδικευμένων οργανώσεων σε καθοριστικούς τομείς είναι στοιχείο – κλειδί αυτής της εξέλιξης όπως επίσης και η ίδρυση, στις περισσότερες χώρες, ενός κεντρικού συντονιστικού οργάνου. Βέβαια, η καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, και των παιδιών ειδικότερα, απαιτεί την ενεργό συμμετοχή πολλών διαφορετικών φορέων. Αλλά ακόμη είναι συχνά ανεπαρκείς σε εθνικό επίπεδο ο βαθμός και οι μηχανισμοί συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων φορέων. Σαφείς αρμοδιότητες πρέπει να συνδυαστούν με προσέγγιση αμοιβαίας ενημέρωσης: απαιτείται πρόοδος σε αυτόν τον τομέα δράσης καθώς αναπτύσσονται οι πρόσφατα ιδρυθέντες θεσμοί. Έτσι, στο πλαίσιο της Ομάδας Δράσης για την Εμπορία Ανθρώπων που εντάσσεται στο Σύμφωνο Σταθερότητας η δημιουργία εθνικών ομάδων εργασίας για την εμπορία παιδιών, όπου συμμετέχουν αντιπρόσωποι της κυβέρνησης, της διοίκησης και των μη κυβερνητικών οργανώσεων είναι μια θετική εξέλιξη που πιστοποιεί τη συνέχεια της διαδικασίας.

Ο ρόλος των μη κυβερνητικών οργανώσεων είναι ιδιαίτερης σημασίας. Διασφαλίζοντας την έρευνα και ευρύ φάσμα υπηρεσιών, ειδικά όσον αφορά στην προστασία των θυμάτων, οι μη κυβερνητικές οργανώσεις είναι συνεργάτες ζωτικής σημασίας για τους κρατικούς φορείς. Όμως, εί-

ναι εξίσου σημαντικό να μην θεωρείται ότι οι μη κυβερνητικές οργανώσεις επωμίζονται τις ευθύνες που ανήκουν κατά κύριο λόγο στο κράτος. Οι σαφώς καθορισμένες σχέσεις, οι αποτελεσματικοί μηχανισμοί συνεργασίας και οι τακτικές διαβουλεύσεις είναι ουσιαστικής σημασίας για την αμοιβαία ενίσχυση της τεχνογνωσίας και της επάρκειάς τους. Πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη ότι οι μη κυβερνητικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται ενεργά στην καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων έχουν ανάγκη την αποτελεσματική προστασία από τις απειλές των δραστών του αδικήματος.

Ο θεσμός του Συνηγόρου του Πολίτη μπορεί να συμβάλει ενεργά στην καταπολέμηση της εμπορίας, τόσο με την εξέταση ατομικών αναφορών όσο και με την αξιολόγηση της νομοθεσίας και της πρακτικής. Αναφορικά με την εμπορία των παιδιών, ο θεσμός του Συνηγόρου του Παιδιού μπορεί να παίξει σημαντικό ρόλο στους τομείς της επαγρύπνησης και της ενημέρωσης. Η ενεργός δέσμευση αυτών των θεσμών είναι ζωτικής σημασίας.

Οι τοπικές αρχές, που συχνά αγνοούνται, είναι κατά κανόνα οι πρώτες που αντιμετωπίζουν τις συνέπειες της εμπορίας. Η αυξημένη ευαισθητοποίηση της τοπικής αυτοδιοίκησης στις ειδικές ανάγκες των θυμάτων είναι καθοριστικής σημασίας, τόσο για τους πόρους που διαθέτουν για τη στήριξή τους όσο και για την παροχή της στήριξης που χρειάζονται, είτε πρόκειται για στέγαση, για εκπαίδευση είτε για άλλες ωφέλειες κοινωνικής πρόνοιας.

Είναι απαραίτητα σαφή εθνικά σχέδια δράσης που καθορίζουν τους ρόλους και τις σχέσεις των εμπλεκόμενων φορέων. Η ικανότητα αποτελεσματικού σχεδιασμού παρόμοιας δράσης εξαρτάται από την επίκαιρη αξιολόγηση της κλίμακας και της φύσης του προβλήματος σε κάθε χώρα. Σήμερα, ελάχιστες χώρες έχουν παρόμοια εικόνα για το πρόβλημα. Και ενώ η έλλειψη αξιόπιστων στατιστικών στοιχείων οφείλεται κυρίως στην παράνομη φύση της εμπορίας ανθρώπων τα κράτη έχουν συμφέρον και υποχρέωση να παρέχουν ενημερωμένα, δημόσια στοιχεία γι' αυτό το θέμα. Επιπρόσθετα, κυρίως οι κρατικοί φορείς έχουν πρόσβαση στις σχετικές πληροφορίες.

Δεν απαιτείται μόνον σε εθνικό επίπεδο στενότερη συνεργασία μεταξύ των διαφόρων παραγόντων. Η εμπορία ανθρώπων είναι διεθνής δραστηριότητα που απαιτεί διεθνή αντιμετώπιση. Τα δίκτυα της εμπορίας ανθρώπων δρουν διακρατικά και η αποτελεσματική δίωξή τους απαιτεί υψηλότερου επιπέδου ανακριτική και δικαστική συνεργασία επί τη βάση κοινά αποδεκτών αρχών και μεθόδων. Είναι προφανής η ανάγκη αποτελεσματικής εναρμόνισης των αδικημάτων και των διαδικασιών. Αλλά και τα προγράμματα προστασίας απαιτούν στενότερη διακρατική συνεργασία. Ειδικότερα, ο επαναπατρισμός εξαρτάται από τον αποτελεσματικό συντονισμό που εγγυάται το σεβασμό των δικαιωμάτων των θυμάτων. Άλλες μορφές διεθνούς συνεργασίας που ενθαρρύνονται μπορεί να συνίστανται στην εφαρμογή δίδυμων σχεδίων δράσης με τη συμμετοχή των δωρητών της Ομάδας Δράσης του Συμφώνου Σταθερότητας και των συντονιστών των κρατών υποδοχής για την ανταλλαγή εμπειριών και την παροχή της αναγκαίας χρηματοδότησης.

Κάποιες μη κυβερνητικές οργανώσεις εξέφρασαν ανησυχία για την πιθανή αύξηση της εμπορίας παιδιών κατά τη διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004. Και ενώ η χώρα που θα τους φιλοξενήσει έχει ήδη καταβάλει σημαντικές προσπάθειες πρόληψης πρέπει να ενθαρρυνθούν πρόσθετες κρατικές και μη κυβερνητικές δομές για τον εντοπισμό και την υποστήριξη των πιθανών θυμάτων. Λόγω της περίπλοκης διακρατικής φύσης των δικτύων εμπορίας τα κράτη της περιοχής ενθαρρύνονται να εξετάσουν τη δυνατότητα ενίσχυσης της υπάρχουσας συνεργασίας προκειμένου να αντιμετωπίσουν το φαινόμενο.

Οι διεθνείς οργανισμοί μπορεί να παίξουν ρόλο κλειδί συνδράμοντας στην αποτελεσματική εθνική αντιμετώπιση των προκλήσεων της εμπορίας και διευκολύνοντας τη διεθνή συνεργασία. Παρότι σε παγκόσμιο και περιφερειακό επίπεδο έχουν ήδη υιοθετηθεί πολλά κείμενα, συστάσεις και δομές που αφορούν στην Ευρώπη είναι αναγκαία η ενίσχυση της περιφερειακής δράσης.

Στα μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης συγκαταλέγονται χώρες καταγωγής, διέλευσης και

προορισμού και άρα ως περιφερειακός οργανισμός αποτελεί εξαιρετικά πρόσφορο πεδίο για την ανάπτυξη της δράσης της καταπολέμησης της εμπορίας. Επειδή συνδυάζει την εμπειρία στην προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου με τη νομική συνεργασία το Συμβούλιο της Ευρώπης είναι ο πλέον κατάλληλος οργανισμός ικανός να ανταποκριθεί στο διπλό καθήκον της προστασίας των θυμάτων και της ποινικής δίωξης των δραστών. Εξάλλου έχει ήδη αξιοποιήσει την τεχνογνωσία του υιοθετώντας πολλές συστάσεις σε θέματα που αφορούν στην εμπορία ανθρώπων.

Όμως, παρότι έχει αρχίσει να διαφωτίζεται το πρόβλημα ελάχιστες πρωτοβουλίες έχουν αναληφθεί. Είναι πλέον καιρός να μεταφραστούν η δράση σε δέσμευση και οι συστάσεις σε υποχρεώσεις. Οι συζητήσεις των δύο τελευταίων ημερών ανέδειξαν την ανάγκη και το ζήλο για την υιοθέτηση δεσμευτικού περιφερειακού κειμένου για την πρόληψη της εμπορίας ανθρώπων, τη δίωξη των αυτουργών και την προστασία των θυμάτων. Είναι ανάγκη να διευκολυνθεί η ενισχυμένη διεθνής συνεργασία. Το σχέδιο Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη Δράση και την Καταπολέμηση της Εμπορίας Ανθρώπων έχει στόχο να καλύψει αυτούς τους τομείς. Είναι επιτακτική η ανάγκη να εκφράσουν οι κυβερνήσεις των κρατών μελών την αναγκαία πολιτική βούληση ώστε να προχωρήσει γρήγορα η επεξεργασία και η υιοθέτηση αυτού του κειμένου.